

2^ο ΜΑΘΗΜΑ
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Κατηγορίες Αναλυτικών Προγραμμάτων

1. Παραδοσιακά

- ☐ Οι σκοποί τους αποτελούν γενικές αρχές εθνικού, θρησκευτικού και κοινωνικού περιεχομένου, όπου σκιαγραφείται το ιδεατό πρότυπο πολίτη που οραματίζεται το καθεστώς.
- ☐ Ορίζουν τη διδακτέα ύλη, τις γνώσεις που οφείλει να μεταβιβάσει ο εκπαιδευτικός στους μαθητές
- ☐ Είναι δασκαλοκεντρικά, αφού δεν ενδιαφέρονται για τις επιθυμίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και δεν προβλέπεται η προσαρμογή της διδασκαλίας στις επιμέρους ανάγκες των μαθητών (εξατομίκευση)
- ☐ Δεν παρακολουθούν τις επιστημονικές και παιδαγωγικές εξελίξεις

2. Curricula

- ☐ Συγκεκριμένοι διδακτικοί στόχοι
- ☐ Μεθοδολογικές υποδείξεις
- ☐ Περιεχόμενα διδασκαλίας
- ☐ Έλεγχος επίτευξης στόχων

Κατηγοριοποίηση Αναλυτικών Προγραμμάτων με κριτήριο το βαθμό ελευθερίας που αφήνουν στον εκπαιδευτικό:

1. Κλειστά Αναλυτικά Προγράμματα

- ☐ Είναι συγκεντρωτικά, δεν αφήνουν περιθώρια ελευθερίας ή απόκλισης στον δάσκαλο
- ☐ Δίνουν έμφαση στο αποτέλεσμα της μάθησης και λιγότερο στη διαδικασία
- ☐ Αποτελούν ολοκληρωμένες προτάσεις διδασκαλίας, λεπτομερών σχεδιασμένες
- ☐ Ο δάσκαλος δεν παίζει το ρόλο του σχεδιαστή της διδασκαλίας αλλά του μεταβιβαστή

2. Ανοιχτά Αναλυτικά Προγράμματα

- ☐ Είναι αποκεντρωτικά, αφήνουν περιθώρια ευελιξίας
- ☐ Δίνουν τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές και οριοθετούν το πεδίο δράσης μέσα στο οποίο θα κινηθεί η διδασκαλία
- ☐ Δίνεται έμφαση στον τρόπο που προσεγγίζεται η γνώση και λιγότερο στην ίδια τη γνώση

- ☐ Η μάθηση δεν αντιμετωπίζεται ως συσσώρευση γνώσεων αλλά ως καλλιέργεια ικανοτήτων πρόσκτησης της γνώσης
- ☐ Είναι μαθητοκεντρικά (επιδιώκουν τη διαπραγμάτευση θεμάτων που ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα των μαθητών και ενθαρρύνουν τις βιωματικές δραστηριότητες)
- ☐ Το μάθημα γίνεται πιο ευέλικτο και δημιουργικό, άρα πιο ευχάριστο και ενδιαφέρον για τους μαθητές.

Διαίρεση της διδακτέας ύλης σε

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ-BYZANTINΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΝΕΟΤΕΡΗ-ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Οργάνωση διδακτέας ύλης

Σπειροειδής μέθοδος (οργάνωση κατά επάλληλους ή ομόκεντρους κύκλους)= η διδακτέα ύλη επαναλαμβάνεται σε κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης (π.χ. Αρχαία Ιστορία διδάσκονται οι μαθητές στη Δ΄ Δημοτικού, Α΄ Γυμνασίου και Α΄ Λυκείου)

Φορά παρουσίασης διδακτέας ύλης

«προοδευτική διδασκαλία» (progressive teaching): οι μαθητές ξεκινούν από τις μικρότερες τάξεις να διδάσκονται την ιστορία από το απώτατο παρελθόν και προχωρούν προς το παρόν

Ισχύοντα Αναλυτικά Προγράμματα για την υποχρεωτική εκπαίδευση (2003)

- Α.Π.Σ.= Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών
- Δ.Ε.Π.Π.Σ.= Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών
βλ. σχετικά στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου <http://www.pi-schools.gr/programs/depps/>

Σκοποί και στόχοι των Αναλυτικών Προγραμμάτων

- Γενικός σκοπός: αφορά στο μάθημα της Ιστορίας σε όλες τις σχολικές βαθμίδες
- Γενικοί στόχοι: αφορούν στο μάθημα της Ιστορίας κατά τάξη και γνωστικό άξονα
- Ειδικοί σκοποί: αφορούν στο μάθημα της Ιστορίας κατά εκπαιδευτική βαθμίδα
- Ειδικοί στόχοι: αφορούν ειδικότερα σε κάθε διδακτική ενότητα.
- 🌐 Οι στόχοι διακρίνονται σε 1) γνωστικούς, 2) συναισθηματικούς και 3) ψυχοκινητικούς.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Γενικός σκοπός	Γενικοί στόχοι (στη Δ' Δημοτικού)	Ειδικοί σκοποί (στο Δημοτικό)	Ειδικοί στόχοι (στην ενότητα Περσικοί Πόλεμοι)
Ανάπτυξη ιστορικής σκέψης και συνείδησης	Να αναγνωρίσουν τις αξίες της δημοκρατίας και της ελευθερίας	Να αναπτύξουν την ικανότητα κατανόησης του χρόνου και της χρήσης των σχετικών όρων	Να κατανοήσουν τα αίτια των περσικών πολέμων

Διάκριση στόχων στην ενότητα «Το αρχαίο ελληνικό θέατρο»

ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
Να αντιληφθούν την αξία των αρχαιολογικών χώρων	Να νιώσουν την ανάγκη να επισκέπτονται αρχαιολογικούς χώρους	Να αξιοποιούν το ιστορικό λεξιλόγιο που απέκτησαν («αρχαιολογικός χώρος» και «μουσείο»)

Αναλυτικά Προγράμματα και σχολικά εγχειρίδια

Τα Α.Π.Σ. ορίσουν τις προδιαγραφές των βιβλίων και του λοιπού διδακτικού υλικού (σ. 3942-3943): «τα διδακτικά βιβλία πρέπει να είναι συμβατά με το σκοπό, τους στόχους, τα περιεχόμενα και τις μεθοδολογικές υποδείξεις των Α.Π.Σ.»

Ποιο διδακτικό υλικό πρέπει να λάβει υπόψη του ο καθηγητής της Ιστορίας;

